

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра Господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

директор/декан

юридичного факультету

назва навчально-наукового інституту / факультету

Арсентьєва О.С.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« 05 » вересня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія науки і професійна етика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти

доктор філософії

(бакалавр, магістр)

Факультет / інститут (назва інституту, факультету)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
юридичний	03 «Гуманітарні науки»	034 – «Культурологія»	Культурологія

Київ – 2024

Розробники: Смоліна О.О., д. культурології, проф. _____ (підпис)
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри:
Господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін
(назва кафедри)

Протокол № 1 від 30 08 2024 _____

Завідувач кафедри: _____ Шаповалова О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією:
юридичного факультету
(назва навчально-наукового інституту/факультету)

Протокол № 2 від 25 09 2024 _____

Голова методичної комісії: _____ Капліна Г.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Профіль дисципліни (мета, предмет, завдання, знання і навички)

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня розуміння місця науки в світоглядних орієнтирах людини, сприйняття науки як динамічного явища, що змінює свої парадигми, картину світу, підходи, методології, розуміння сучасної наукової парадигми, перспектив розвитку постнекласичного наукового знання. Принципи етики та академічної доброчесності покладено в основу курсу як необхідні умови якісного (а точніше, наукового взагалі) сучасного дослідження, конкурентоспроможного у світовому контексті.

Даний курс дозволяє здобувачам:

знати: динаміку науки, її історичні та сучасні парадигми, стан розвитку сучасної науки, світової та вітчизняної, круг основних проблем; загальнонаукові методологічні підходи, методи, принципи; поняття «академічна доброчесність», «плагіат» та його види, основні етичні принципи Кодексу вченого України.

вміти: визначати актуальність обраної проблематики відповідно до парадигми та проблем сучасної науки, обирати відповідні до галузі знань та тематики дослідження наукові методи, уникати академічного плагіату в наукових роботах, бути борцем за академічну доброчесність, поводитися відповідно до принципів Кодексу вченого України.

При вивченні дисципліни студенти опановують теоретичні засади науково-філософського досвіду та наукової етики.

1.2 Програмні компетентності

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та визначати шляхи їх реалізації.

ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, принципів академічної доброчесності, на засадах науковості та толерантності, усвідомлювати соціальну значущість професії викладача та науковця.

ЗК 7. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, адаптуватися в соціальному та професійному середовищі.

ЗК 9. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя, прагнення до реалізації власного творчого та наукового потенціалу в інтересах розвитку особистості, суспільства, культури і держави.

ФК 4. Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

1.3 Програмні результати навчання

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти отримає такі програмні результати навчання:

ПРН 6. Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури та мистецтва, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій.

ПРН 8. Ефективно здійснювати інформаційний пошук відповідно до напряму власних наукових досліджень, дотримуватись чинних норм авторського права та права інтелектуальної власності.

ПРН 12. Здійснювати професійну діяльність у соціальній взаємодії, що заснована на гуманістичних і етичних засадах. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, науковою та освітньою спільнотою.

ПРН 13. Приймати рішення щодо планування та організації певних видів наукових та навчальних робіт, брати на себе відповідальність за результати роботи.

ПРН 18. Дотримуватися принципу «навчання крізь життя» для постійного підвищення своєї конкурентоспроможності

1.4 Навчальна робота за дисципліною

Дисципліна «Філософія науки і професійна етика» є обов'язковою для вивчення здобувачами вищої освіти за освітньою програмою третього рівня вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності 034 Культурологія.

Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС – 3. Загальний об'єм 90 годин, лекції – 12 години, практичні заняття – 12 години, самостійна робота – 66 годин.

Мова викладання: українська

Вид семестрового контролю: екзамен

1.5 Передумови для вивчення

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
1	Філософія	Тема 1. Філософія, її роль і місце в сучасному світі. Тема 6. Некласична європейська філософія другої половини XIX – початку XX століть. Тема 7. Філософія XX століття та сучасна філософія.

2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Тема 1. Основні положення філософії науки. Динаміка науки			
Лекції	<i>Стислий зміст.</i> Поняття науки. Статус науки. Основні критерії науковості. Форми наукового знання. Підходи до періодизації наукового знання. Переднаука. Класична наука. Некласична наука. Постнекласична наука. Посимодерн і філософія постмодерну.		
Практичні заняття	Тема. Філософія постмодерну та постнекласична наука. <i>Стислий зміст</i> 1. Зробіть порівняльний аналіз базових положень класичної, некласичної та постнекласичної науки. 2. Що таке "синергетична парадигма сучасного наукового знання"?	Письмова доповідь з проблемних питань, що виносяться на практичне заняття; колективне обговорення	0-12

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
	<p>3. Доведіть, що технічні та гуманітарні дослідження знаходять спільні точки дотику і досліджень в постнекласичній науковій парадигмі.</p> <p>4. Наведіть конкретний приклад застосування синергетики як методології досліджень у вашій спеціальності.</p> <p>5. Покажіть точки дотику між філософією постмодерна і постнекласичною науковою парадигмою.</p> <p>6. Покажіть переваги та недоліки постнекласичної наукової парадигми.</p> <p>7. Які критерії науковості є актуальними для обраної вами галузі знання?</p> <p>8. Доведіть, що певні напрацювання класичної філософії, що були заперечені класичною наукою, зараз знаходять своє підтвердження на її постнекласичному етапові розвитку.</p>		
Самостійна робота	<p><u>Стислий зміст.</u> Актуалізація знань з курсу «Філософія» в обсязі бакалаврської програми</p>	Підготовка до практичного заняття	
Тема 2. Загальна характеристика наукової теорії. Концепції істини в науковому пізнанні.			
Лекції	<p><u>Стислий зміст.</u> Поняття наукової теорії та її структура. Стандартна концепція наукової теорії та практика наукових досліджень. Пізнавальний статус теорії. Функції теорії. Поняття «істина» в науковому пізнанні. Концепції наукової істини.</p>		
Практичні заняття	<p>Тема. Наука, істина, раціональність. <u>Стислий зміст.</u> 1. Покажіть поетапні зміни розуміння раціональності в європейській науці. 2. Назвіть 10 найбільш актуальних проблем науки XXI ст. 3. Що таке відносність істини і які концепції істини у філософії науки вам відомі?</p>	Письмова доповідь з проблемних питань, що виносяться на практичне заняття; колективне обговорення	0-20
Самостійна робота	<p><u>Стислий зміст.</u> Історія розуміння раціональності в європейській науці.</p>	Підготовка до усного виступу на практичному занятті	
Тема 3. Метод і методологія наукової діяльності			
Лекції	<p><u>Стислий зміст.</u> Роль і місце метода в системі пізнавальної діяльності. Структура наукового метода. Генеза наукових методів. Класифікація наукових методів.</p>		

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Практичні заняття	Тема. Основи права інтелектуальної власності. <u>Стислий зміст.</u> 1. У чому полягає різниця між правом інтелектуальної власності на річ та правом інтелектуальної власності? 2. Яка роль захисту прав інтелектуальної власності для соціально-економічного розвитку України? 3. Хто є первинним та похідним суб'єктом права інтелектуальної власності? 4. В чому полягає відмінність між особистими майновими та немайновими правами інтелектуальної власності? 5. Роль права інтелектуальної власності у вашій професії (нинішній або майбутній).	Письмова доповідь з проблемних питань, що виносяться на практичне заняття; колективна участь у обговоренні	0-20
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Ознайомитися із законодавством України щодо права інтелектуальної власності	Усний виступ за практичному занятті	
Тема 4. Академічна доброчесність та академічний плагіат			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття академічної доброчесності. Основні положення концепції академічної доброчесності. Поняття плагіату та академічного плагіату. Види академічного плагіату. Шляхи запобігання академічного плагіату.		
Практичні заняття	Тема. <u>Стислий зміст.</u> 1. Поясніть поняття "академічна доброчесність". 2. Що вам відомо про історію становлення та розвитку уявлень про академічну доброчесність та плагіат? 3. Що таке "академічний плагіат"? 4. Що таке "фабрикація", "самоплагіат", "фальсифікація"? 5. Як ви уникаєте плагіату у власній дослідницькій роботі? (опишіть власний досвід).	Усна доповідь з проблемних питань, що виносяться на практичне заняття; колективна участь у обговоренні	0-12
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Познайомитися з історією розвитку уявлень про академічну доброчесність та плагіат.	Усний виступ на практичному занятті	
Тема 5. Етика в науковій та професійній сфері			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття про мораль та етику. Мораль і право, мораль і звичай: спільне та відмінне. Сучасна етика. Сфери суспільного життя, цікаві з точки зору етики та етичного регулювання. Етика як наука та етика в науці. Професійна етика: основні положення.		

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Практичні заняття	<p>Тема. Наукова та професійна етика. <u>Стислий зміст.</u></p> <p>1. Що таке соціальна відповідальність науки та вченого?</p> <p>2. Які найбільш поширені етичні антиномії властиві працівникам обраної вами професійної сфери? Запропонуйте власні приклади їх вирішення у згоді з принципами сучасної етики.</p> <p>3. В чому різниця між радянською етичною системою та принципами етики сучасних розвинутих країн Європи? (наведіть основні положення).</p>	Письмова доповідь з проблемних питань, що виносяться на практичне заняття; колективна участь у обговоренні	0-12
Самостійна робота	<p><u>Стислий зміст.</u></p> <p>Навчальний посібник з курсу „Професійна етика вищої освіти” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / А.П. Алексеєнко, К.І. Карпенко, Л.О. Гончаренко, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.</p> <p>Кодекс наукової етики / Всеукраїнська громадянська організація «Українська федерація вчених» // Наука і наукознавство, 2005. № 3. С. 31–37.</p>	Підготовка до практичного заняття	
Тема 6. Етичний кодекс вченого України: основні положення			
Лекції	<p><u>Стислий зміст.</u> Мета, завдання та принципи «Етичного кодексу вченого України». Етика наукових досліджень. Учений як автор. Учений як викладач. Учений як консультант чи експерт. Учений як громадянин.</p>		
Практичні заняття	<p>Тема. Проблемні питання сучасної філософії науки <u>Стислий зміст.</u></p> <p>1. Підсилення математизації, теоретизації та діалектизації науки.</p> <p>2. Класична, некласична і постнекласична раціональність.</p> <p>3. Наука як модель соціальної діяльності, форма панування і фактор відчуження.</p> <p>4. Наука і життєвий світ людини: проблема зв'язку.</p> <p>5. Об'єктивність, суб'єктивність та інтерсуб'єктивність в науці.</p> <p>6. Антропологічний горизонт науки.</p> <p>7. Проблема реальності в науці.</p> <p>8. Проблеми сучасної людини і феномен віртуальної реальності.</p> <p>9. Значення символічного в науці.</p>	Письмова самостійна робота з проблемних питань за темою	0-24

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
	10. Етичний дискурс і соціальна реальність.		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Підготовка з питань, що виносяться на практичне заняття	Усний виступ на практичному занятті	
Підсумковий контроль		залік	60-100

3 РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Номер теми	Кількість годин											
	всього	денна форма					всього	заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
		лк	пз	лб	завд	с.р.		лк	пз	лб	завд	с.р.
1	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
2	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
3	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
4	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
5	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
6	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
Всього годин	90	12	12	-	-	66	90	12	12	-	-	66

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
<i>Знати:</i> навчальний матеріал в повному обсязі, зміст теоретичних концепцій, наукову та спеціальну термінологію.			
<i>Вміти:</i> вільно, самостійно та аргументовано викладати навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкривати зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговуватися науковою термінологією, розв'язувати задачі стандартним або оригінальним способом, наводити аргументи на підтвердження власних думок, здійснювати аналіз та робити висновки, використовувати знання із суміжних дисциплін, пов'язувати вивчений матеріал із сучасною дійсністю і використовувати його для рішення практичних завдань. Мова здобувача повинна бути логічно обгрунтованою і граматично правильною.			
82 – 89	B	добре	зараховано
<i>Знати:</i> навчальний матеріал в достатньому обсязі.			
<i>Вміти:</i> обгрунтовано викладати навчальний матеріал, в основному розкривати зміст теоретичних питань, концепцій, вчень, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язувати задачі стандартним способом, послуговуючись основною науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань здобувачу не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.			
74 – 81	C	добре	зараховано
<i>Знати:</i> значну частину навчального матеріалу, переважно більшість наукових понять.			
<i>Вміти:</i> відтворювати значну частину навчального матеріалу, висвітлювати його основний зміст, виявляти знання окремих положень. Здобувач не здатний до глибокого, всебічного аналізу,			

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.			
64 – 73	D	задовільно	зараховано
<i>Знати:</i> лише основний матеріал; <i>Вміти:</i> відповідати по суті питання і в загальній формі, розбиратися в матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, недостатньо правильні формулювання, порушена послідовність викладу матеріалу.			
60 – 63	E	задовільно	Зараховано
<i>Знати:</i> лише елементарний матеріал, менше третини необхідних філософських понять. <i>Вміти:</i> фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладати окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань., володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді			
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
<i>Знати:</i> окремі фрагменти навчального матеріалу без можливості об'єднати їх в систему або співвіднести з конкретним історичним періодом розвитку філософії; окремі філософські поняття. <i>Вміти:</i> дати визначення окремим філософським поняттям, але не вміти провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, правильно вирішити конкретне теоретичне завдання; не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу			
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
<i>Знати:</i> Імена окремих філософів різних періодів без розуміння сутності їх філософських поглядів. <i>Вміти:</i> дати визначення поняттям «наука», «філософія», «пізнання».			

5 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Аудиторія, обладнана мультимедійним проектором та екраном; курс в е-кампусі СНУ ім. В. Даля, Інтернет, відео- та аудіо зв'язок (на випадок дистанційного навчання).

6 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1 Документи і форми навчально-методичного забезпечення дисципліни

6.1.1. Курс лекцій з дисципліни «Філософія науки та професійна етика» на платформі MOODLE СНУ ім. В. Даля

6.1.2. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки та професійна етика» (для аспірантів спеціальності 034 Культурологія) / Укл.: О.О. Смоліна. Київ: СНУ ім. В. Даля. 2024. Електронне видання.

6.2 Джерела інформації

6.2.1. Рекомендована література: основна

6.2.1.1. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Зdirко Н. Г. Професійна етика. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 252 с.

6.2.1.2. Гончаренко С. Етика науки і етичний кодекс ученого // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної технологічної освіти. 2011. Випуск 2. С. 3-12.

6.2.1.3. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364 с.

6.2.1.4. Добросовісність та етика. Навчальний посібник URL : https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Teaching_Guide_final_UKR.pdf

6.2.1.5. Етичний кодекс вченого України. НАН України, 2009.

6.2.1.6. Закон України «Про авторське право та суміжні права» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

6.2.1.7. Кодекс наукової етики / Всеукраїнська громадянська організація «Українська федерація вчених» // Наука і наукознавство, 2005. № 3. С. 31–37.

6.2.1.8. Кун Т. Структура наукових революцій. К.: Port-Royal, 2001. 228 с. URL : <http://litopys.org.ua/kuhn/kuhn.htm>

6.2.1.9. Навчальний посібник з курсу «Професійна етика вищої освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / А.П. Алексеєнко, К.І. Карпенко, Л.О. Гончаренко, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.

6.2.1.10. Філософія для аспірантів : конспекти : навч.-метод. вид. / за ред А. Синиці. Львів : Ліга-Прес, 2017. 90 с.

6.2.1.11. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. К. : ВПЦ"Київський університет", 2018. 255 с.

6.2.1.12. Rosenberg A. Philosophy of Science. URL : <https://is.muni.cz/www/rostanek/041534316X.pdf>

6.2.1.13. Johansson L.-G. Philosophy of Science for Scientists. URL <https://resource.odmu.edu.ua/chair/download/155383/gQ4DDhqZwbeltdb60BsK6Q/Philosophy%20of%20Science.pdf>

6.2.1.14. Introduction to the Philosophy of Science https://fitelson.org/confirmation/salmon_introduction_to_philosophy_of_science.pdf

6.2.1.15. Papineau D. Philosophy of Science. <file:///C:/Users/User/Downloads/PapineauPhilSciBlackwellCompanionstoPhilosophyNicholasBunninEricTsui-James302-332.pdf>

6.2.1.16. Committee on Publication Ethics (COPE): <https://publicationethics.org/>

6.2.1.17. Beckerman W. Economics as Applied Ethics. file:///C:/Users/User/Downloads/Economics_as_Applied_Ethics.pdf

6.2.1.18. Wight Jonathan B. Ethics in economics: a critical thinking approach <https://facultystaff.richmond.edu/~jwight/Wight.Ch1and2.pdf>

6.2.2. Рекомендована література: допоміжна

6.2.2.1. McGrew T., Alspector-Kelly M. Allhoff F. eds., Philosophy of Science: An Historical Anthology. Wiley-Blackell, 2009.

6.2.1.2. Maher, Patrick, "Does Probability Capture the Logic of Scientific Confirmation or Justification?" in Christopher Hitchcock, ed., Contemporary Debates in the Philosophy of Science. Blackwell, 2004.

6.2.1.3. Norton, John "Must Evidence Underdetermine Theory?" in Carrier, Howard, and Kourany, eds. The Challenge of the Social and the Pressure of Practice: Science and Values Revisited. University of Pittsburgh Press, 2008.

6.2.1.4. Okasha S. Philosophy of Science: A Very Short Introduction 2016. 160 p.

6.2.1.5. Danto A, Morgenbesser S (eds) Philosophy of Science N Y, 1960,

6.2.1.6. Harre R Philosophies of Science Oxf, 1972,

6.2.1.7. Losee J A Historical Introduction to the Philosophy of Science Oxf, 1980.

6.2.1.8. Philosophy of Science - <http://www.friesian.com/science.htm>

6.2.1.9. The philosophy of science - <http://undsci.berkeley.edu/article/philosophy>

6.2.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

6.2.3.1. <http://nlu.org.ua> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

6.2.3.2. <http://dnpb.gov.ua/ua/> Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського

6.2.3.3. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr> Наукова бібліотека імені Михайла Максимовича

6.2.3.4. <http://lib.npu.edu.ua> Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

6.2.3.5. <http://www.library.ukma.edu.ua> Наукова бібліотека Національного університету «КиєвоМогилянська академія»

6.2.3.6. <http://lounb.org.ua> Львівська обласна універсальна наукова бібліотека

6.2.3.7. <http://odnb.odessa.ua> Одеська національна наукова бібліотека

6.2.3.8. <https://www.libr.dp.ua> Дніпровська обласна універсальна наукова бібліотека імені Первочителів слов'янських Кирила і Мефодія

6.2.3.9. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/> Електронна бібліотека філософії

6.2.3.10. <https://pidruchniki.com/filosofiya/> Філософська навчальна література online

6.2.3.11. <http://www.psylib.kiev.ua> Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.)

6.2.3.12. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

6.2.3.13. <http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki-zaxistudisertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovix-statej-stanom-na-22-zhovtnya-2019->

[r\)?fbclid=IwAR1ydnAiwIvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm4715Jn446KbXLaTv0M](http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki-zaxistudisertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovix-statej-stanom-na-22-zhovtnya-2019-r)?fbclid=IwAR1ydnAiwIvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm4715Jn446KbXLaTv0M) Вся нормативка з підготовки, захисту дисертації та публікації наукових статей

6.2.3.14. <https://www.skeptic.in.ua/integrity/> Українські матеріали та ресурси із академічної доброчесності

6.2.3.15. <https://publicationethics.org/> Committee on Publication Ethics (COPE)